1

ॐ नमस्त्रोविघ्ननेशे नृमाणसे
स्वद्रायवे न्नव वमो घ्ने
मर्त्का स्व धान्नेवे देवान
वार वा न्वाप्र मर्ह वर स्यमरदु
वा नि च्छ्दैनो च्युतेनासे द्वृघा
न्धारवचनेकिमा स्व तेभ्योत
वेप्रवध्याश्वंवांर्य म चवे
वैषायु वा ा वन क्षेरवा
हि धै चा चै ना सिड्पति
चमन बाचमन वेु नेअवति
नैधो मा पशिचाव वे कह
द्ये ा वा बा क्म्व वेणा
धे नेवंना ध्र विखावद

1

ॐ नमस्त्रोविष्णवे ॐ नमा ॐ
रुद्राय ... नमो ...
... धा... देवा...
... महेश्वर ...
... तेनसि...
... खतेनि... ...
... ...
... ...
... ...
... ...
... ...
... ...
... ...

ॐ नमो गणाधिपतये श्रीसूर्याय नमः ॐ गणानां त्वा गणपतिꣳ हवामहे प्रियाणां त्वा प्रियपतिꣳ हवाम॥
निधीनां त्वा निधिपतिꣳ हवामहे वसो मम आहमजानि गर्भधमा त्वमजासि गर्भधम्. १ ॐ विश्वानि दे
व सवितर्दुरितानि परासुव॥ यद्भद्रन्तन्न आसुव २ ॐ स्वस्ति न इन्द्रो वृद्धश्रवाः स्वस्ति नः पूषा विश्ववेदाः॥
स्वस्ति नस्तार्क्ष्यो अरिष्टनेमिः स्वस्ति नो बृहस्पतिर्दधातु ३ ॐ पयः पृथिव्यां पय ओषधीषु पयो दिव्यन्त।
रिक्षे पयो धाः। पयस्वतीः प्रदिशः सन्तु मह्यम् ४ विष्णो रराटमसि विष्णोः श्नप्त्रे स्थो विष्णोः स्यूरसि स्र
विष्णोर्ध्रुवोऽसि वैष्णवमसि विष्णवे त्वा ५ अग्निर्देवता वातो देवता सूर्यो देवता चन्द्रमा देवता वसवो
देवता रुद्रा देवता आदित्या देवता मरुतो देवता विश्वेदेवा देवता बृहस्पतिर्देवता इन्द्रो देवता वरु
णो देवता ६ द्यौः शान्तिरन्तरिक्षꣳ शान्तिः पृथिवी शान्तिरापः शान्तिरोषधयः शान्तिः वनस्पतयः शा
न्तिर्विश्वे देवाः शान्ति ब्रह्म शान्ति सर्वꣳ शान्तिः शान्तिरेव शान्तिः सा मा शान्तिरेधि शान्तिर्मे भवतु इति ७
मानो ... यज्ञमिमं तनोत्वरिष्टं यज्ञꣳ समिमं दधातु विश्वे देवास इह मादयन्ताम्।
ओं प्रतिष्ठ एष वै प्रतिष्ठा नाम यज्ञो यत्रैतेन यज्ञेन सर्वमेव प्रतिष्ठितं भवतु इति विश्वान समाप्तम् सूर्य०

२

यज्ञान्निरुद्गादेवसद्गुणेष्वाप्तुगाद्दसीव्रलस्यगुञ्जीद्दवद्विावनेष्वसंक्षिलृषेविवाजीमित्नुमनोपीत्वास्वेतोनिष्ठाकृनेम
मद्दुं द्रुमाष्वदविष्वश्नोनिष्ठाकुनेपुम्मामावुदमद्रुंमद्रुदद्विालोमद्रुमुनरत्तोवदमद्रुपुमालान्नोवदमद्रुंवष्ठालै॥
तिंजलमद्रुंमद्रुपुश्चैमद्रुमृहेपुचमद्रुमस्माविवदमद्रुनो अप्तमयंवदमद्रुमुघमानोवदमद्रुमस्माविंद्विम ज
द्रुंमद्रुनस्थावदःमद्रुंनःसवेतोवदः अस्मस्यंपुरसानंत्प्रोवंदद्विाणतव्हैघेअमयंवृत्ततंपस्थातमद्रुमुंरतो तै
गरहेयोवनानिमत्तारसिपजुयामिवद्रुंद्रमेःसवेतवःप्रदद्विाणसतपुयामेनोवदः आवद्दतंप्राकुनेमद्रुमा
ज वदन्सोमासोनयैमयंचकर्दनंजयपमत्वंनवद्दसिकर्मर्यपाद्रहहृदेमोविदघेमुवीरा मुतिकतेमदः ३
उंआम्नुःप्रेषानोवृषभोनभैमोघनाघनः श्रोभनप्रवर्षणोनासंक्रंदनोनिमिषएकवीरःशतंसेनाअ
जयत्साकमिंद्रः १ संक्रंदनेनानिमिषेणजिष्णुनातदिंद्रेयणजयतत्सुहध्वंयुधोनरइषुहस्तेनवृष्णा २
सइषुहस्तेःसनिषंगिभिर्वशीसंष्टस्रष्टासयुधइंद्रोगणेनसंष्टष्टजित्सोमपावाबाहुशर्ध्युग्रधन्वाप्रतिहिताभिर
२ स्ता ३ वृहस्पतेपरिदियारथेनरक्षोहामित्रांअपबाधमानःप्रभंजंत्सेनाप्रमृणोयुधाजयंनस्माकमेध्यविता ज
रथानां ४ बलविज्ञायस्थविरःप्रवीरःसहस्वान्वाजीसहमानउग्रः आभिवीरोअभिसत्वासहोजाजैत्रमिंद्रर मम०

ॐ स्वस्तिनो ममींतामश्विना भगः स्वस्तिदेव्यदितिरनर्वणः स्वस्तिपूषा असुरो दधातु नः स्वस्ति द्यावापृथिवी सुचे
तुना: स्वस्तये वायुमुपब्रवामहै सोमं स्वस्तिभुवनस्य यस्पतिः बृहस्पतिः सर्वगणं स्वस्तये स्वस्ति आदित्यासो भवंतु
नः विश्वेदेवा नो अद्यास्वस्तये वैश्वानरो वसुरग्निः स्वस्तये देवा अवंत्वृभवः स्वस्तये स्वस्तिनो रुद्रः पात्वंहसः
स्वस्तिमित्रावरुणा स्वस्तिपथ्ये रेवती स्वस्ति न इंद्रश्चाग्निश्च स्वस्तिनो अदिते कृधी स्वस्तिपंथामनु चरेम सूर्या
चंद्रमसाविव: पुनर्ददताघ्नता जानता संगमेमहि स्वस्त्ययनं तार्क्ष्यमरिष्टनेमिं महद्भूतं वायसं देवाना
मसुरघ्नमिंद्रसखं समत्सु बृहद्यशो नावमिवारुहेम अंहोमुचमांगिरसं गयं च स्वस्त्यात्रेयं मनः सा च तार्क्ष्य प्रय।।
तपाणि शरणं प्रपद्ये स्वस्तिसंवादे अपभयं नो अस्तु इति स्वस्तिनो समाप्तम् ॐ कनिक्रदज्जनुषं प्रब्रुवाण इया
र्त्ति वाचमरितेव नावं सुमंगलश्च शकुने भवासि मा त्वा काचिदभिभा विश्व्या विदत् मा त्वा श्येन उद्वधीत्।
मा सुपर्णो मा त्वा विददिषुमान्वीरो अस्ता पित्र्यामनु प्रदिशं कनिक्रदत्सुमंगलो भद्रवादी वदेह अवक्रं
द दक्षिणतो गृहाणां सुमंगलो भद्रवादी शकुंते मा नः स्तेन ईशत माघशंसो बृहद्वदेम विदथे सुवीराः प्र
दक्षिणिदभि गृणंति कारवो वयो वदंत ऋतुथा शकुंतयः उभे वाचौ वदति सामगा इव गायत्रं च त्रैष्टुभं चानु

स्म

मर्माणि ते वर्मणा छादयामि सोमस्त्वा राजामृतेनानु वस्तां उरोर्वरीयो वरुणस्ते कृणोतु जयंतं त्वानु देवा मदंतु १७
इति आयुः प्रशान्तः ॐ ऋचं वाचं प्रपद्ये मनो यजुः प्रपद्ये साम प्राणं प्रपद्ये वागोजः सहौजो मयि प्राणापानौ १
यन्मे छिद्रं चक्षुषो हृदयस्य मनसो वातितृण्णं बृहस्पतिर्मे तद्दधातु शन्नो भवतु भुवनस्य यस्पतिः २ कया नश्चित्र आ
भुवदूती सदावृधः सखा कया शचिष्ठया वृता ३ कस्त्वा सत्यो मदानां मंहिष्ठो मत्सदंधसः दृढा चिदारुजे ॥
वसु ४ अभी षु णः सखीनामविता जरितॄणां शतं भवास्यूतिभिः ५ कया त्वा न ऊत्याभि प्र मंदसे वृषन् ॥
कया स्तोतृभ्य आभर ६ इंद्रो विश्वस्य राजति शन्नो अस्तु द्विपदे शं चतुष्पदे ७ शन्नो मित्रः शं वरुणः ॥
शन्नो भवत्वर्यमा शन्न इंद्रो बृहस्पतिः शन्नो विष्णुरुरुक्रमः ८ शन्नो वातः पवतां शन्नस्तपतु सूर्यः
शन्नः कनिक्रदद्देवः पर्जन्यो ऽभिवर्षतु ९ अहानि शं भवंतु नः शं रात्रीः प्रति धीयतां शन्न इंद्राग्नी भव
तामवोभिः शन्न इंद्रावरुणा रातहव्या १० शन्न इंद्रापूषणा वाजसातौ शमिंद्रासोमा सुविताय शं योः ११
शन्नो देवीरभिष्टय आपो भवंतु पीतये शं योरभि स्रवंतु नः १२ स्योना पृथिवी नो भवानृक्षरा निवेशनी
यच्छा नः शर्म सप्रथाः १३ आपो हि ष्ठा मयोभुवस्ता न ऊर्जे दधातन महे रणाय चक्षसे १४ यो वः शिवत

रथमातिष्ठ गोविदम् ५ गोत्रभिदं गोविदं वज्रबाहुं जयन्तमज्म प्रमृणन्तमोजसा इमं सजाता अनु वीरयध्वमिन्द्रं सखायो अनु सं
रभध्वम् ६ अभि गोत्राणि सहसा गाहमानोऽदयो वीरः शतमन्युरिन्द्रः दुश्च्यवनः पृतनाषाडयुध्योऽस्मा
कं सेना अवतु प्रयुत्सु ७ इन्द्र आसां नेता बृहस्पतिर्दक्षिणा यज्ञः पुर एतु सोमः देवसेनानामभिभञ्ज
तीनां जयन्तीनां मरुतो यन्त्वग्रं ८ इन्द्रस्य वृष्णो वरुणस्य राज्ञ आदित्यानां मरुतां शर्ध उग्रं महाम
नसां भुवनच्यवानां घोषो देवानां जयतामुदस्थात् ९ उद्धर्षय मघवन्नायुधान्युत्सत्वनां मामकानां म
नांसि उद्वृत्रहन्वाजिनां वाजिनान्युद्रथानां जयतां यन्तु घोषाः १० अस्माकमिन्द्रः समृतेषु ध्वजेष्वस्माकं या इषवस्ता जयन्तु अस्माकं वीरा
उत्तरे भवन्त्वस्माँ उ देवा अवता हवेषु ११ अमीषां चित्तं प्रतिलोभयन्ती गृहाणाङ्गान्यप्वे परेहि अभि प्रे
हि निर्दह हृत्सु शोकैः अन्धेनामित्रास्तमसा सचन्तां १२ अवसृष्टा परा पत शरव्ये ब्रह्मसंशिते गच्छामित्रान्प्र
पद्यस्व मामीषां कं चनोच्छिषः १३ प्रेता जयता नर इन्द्रो वः शर्म यच्छतु उग्रा वः सन्तु बाहवोऽनाधृष्या यथास
थ १४ असौ या सेना मरुतः परेषामभ्यैति न ओजसा स्पर्धमाना तां गूहत तमसापव्रतेन यथामी अन्यो अन्यं न जानन् यथामी
१५ यत्र बाणाः संपतन्ति कुमारा विशिखा इव तन्न इन्द्रो बृहस्पतिरदितिः शर्म यच्छतु विश्वाहा शर्म यच्छतु १६

श्री

व्राते भो व्रातपति भक्तश्रवो नमो नमो गणेशो भो गणपति भक्तश्रवो नमो नमो विरूपे भो विरूप भक्तश्रवो नमो नमः ११ ॐ सु
मुखश्चैकदन्तश्च कपिलो गजकर्णकः लंबोदरश्च विकटो विघ्ननाशो विनायकः धूम्रकेतुर्गणाध्यक्षो भाल
चन्द्रो गजाननः द्वादशैतानि नामानि यः पठेच्छृणुयादपि विद्यारंभे विवाहे च प्रवेशे निर्गमे तथा संग्रामे संक
टे चैव विघ्नस्तस्य न जायते १२ ॐ भूर्भुवः स्वः गणपते इहागच्छ इह तिष्ठ इदमावाहनं १ ॐ गणपतिं यसि दूर्वनानि
कायुर्घृष्मां रूपम् ॐ पाद्यं गणपतये नमः गंधं गणपतये नमः अक्षतं दिव्यागंधपतये नमः पुष्पाणि पुष्पाणि गणा ग
पतये नमः धूपं गणपतये नमः दीपं गणपतये नमः तांबूलं गणपतये नमः नैवेद्यं चामि दक्षिणां गणपतये नमः नैवेद्यां
ते पुनराचमनीयं गणपतये नमः कुंकुमं मलकं सह दूर्वां दूर्वां गणपतये नमः दक्षिणां समर्पयामि गणपत
ये नमः ॐ अथ वक्रतुण्ड गणपते पूजनं सांगतासिद्धयर्थं हिरण्यमग्निदेवतं तन्न मो सोपस्कलित्यलं तांबूलं श्रद्धे निर्द
वतं यथानाम गोपायत्रालिणा पदक्षिणां नमः मह्यं संप्रददे अथ प्रार्थना वक्रतुंड महाकाय सूर्यकोटिसम
प्रभ अविघ्नं कुरु मे देव सर्वकार्येषु सर्वदा १ ततः ॐकारपूजयेत् ॐ भूर्भुवः स्वः ॐकार इहागच्छ इह
तिष्ठ इदमावाहनं पाद्यं पाद्यं अर्घ्यं आचमनीयं स्नानं पुनराचमनीयं वस्त्राणि पानि ॐकाराय नमः पुष्पाणि समर्प
यामि ॐकाराय नमः पुष्पाणि पुष्पाणि ॐकाराय नमः धूपं ॐकाराय नमः दीपं ॐकाराय नमः तांबूलं ॐका शान

मो रसस्तस्य भाजयतेह नः उशतीरिव मातरः २५ तस्मा अरंगमाम वो यस्य क्षयाय जिन्वथ आपो जनयथा च नः २६
द्यौः शान्तिरन्तरिक्षꣳ शान्तिः पृथिवी शान्तिरापः शान्तिरोषधयः शान्तिर्वनस्पतयः शान्तिर्विश्वेदेवाः शान्तिर्ब्रह्म शान्
तिः सर्वꣳ शान्तिः शान्तिरेव शान्तिः सा मा शान्तिरेधि २७ दृते दृꣳह मा मित्रस्य मा चक्षुषा सर्वा॥
णि भूतानि समीक्षन्ताम् मित्रस्याहं चक्षुषा सर्वाणि भूतानि समीक्षे मित्रस्य चक्षुषा समीक्षामहे २८ दृते दृ
श्री ꣳह मा ज्योक्ते संदृशि जीव्यासं ज्योक्ते संदृशि जीव्यासं २९ नमस्ते हरसे शोचिषे नमस्ते अस्त्वर्चिषे अन्यांस्ते अ
स्मत्तपन्तु हेतयः पावको अस्मभ्यꣳ शिवो भव ३० नमस्ते अस्तु विद्युते नमस्ते स्तनयित्नवे नमस्ते भगवन्नस्तु यतः
स्वः समीहसे ३१ यतो यतः समीहसे ततो नो अभयं कुरु शं नः कुरु प्रजाभ्योऽभयं नः पशुभ्यः ३२ सुमित्रिया न
उ घ आप ओषधयः सन्तु दुर्मित्रियास्तस्मै सन्तु योऽस्मान्द्वेष्टि यं च वयं द्विष्मः ३३ तच्चक्षुर्देवहितं पुरस्तात् शुक्रमुच्चरत्
पश्येम शरदः शतं जीवेम शरदः शतꣳ शृणुयाम शरदः शतं प्रब्रवाम शरदः शतमदीनाः स्याम शरदः शतं
भूयश्च शरदः शतात् २४ देवस्य त्वा इति स्वस्तिवाचनं समाप्तम् ॐ एतं ते देव सवितुर्यज्ञं प्राहु बृहस्पतये ब्रह्म
णे तेन यज्ञपतिं तेन मामव २५ ॐ गणानां त्वा गणपतिꣳ हवामहे प्रियाणां त्वा प्रियपतिꣳ हवामहे निधीनां त्वा
निधिपतिꣳ हवामहे वसो मम आहमजानि गर्भधमा त्वमजासि गर्भधम् २० नमो गणेभ्यो गणपतिभ्यश्च वो नमो

वेभ्यो नमः धूपं० दीपं० तांबूलं० नैवेद्यमिदं कलशाधिष्ठदेवेभ्यो नमः नैवेद्यान्ते पुनराचमनीयं वस्त्रं अस्य कलशाधि
ष्ठदेवेभ्यो नमः दक्षिणां वस्त्रं अस्य कलशाधिष्ठदेवेभ्यो नमः अथ प्रार्थना कलशस्य मुखे विष्णुः कंठे रुद्रः स
मास्रितः मूले तत्र स्थितो ब्रह्मा मध्ये मातृगणाः स्मृताः कुक्षौ तु सागराः सर्वे सप्तद्वीपा वसुंधरा ऋग्वेदोथ य
जुर्वेदः सामवेदो ह्यथर्वणः अंगैश्च सहिताः सर्वे कलशं तु समाश्रिताः २ देवदानवसंवादे मथ्यमाने महोद
धौ उत्पन्नोसि तदा कुंभ विधृतो विष्णुना स्वयं ३ त्वत्तोये सर्वतीर्थानि देवाः सर्वे त्वयि स्थिताः त्वयि तिष्ठंति भूता
नि त्वयि प्राणाः प्रतिष्ठिताः ४ शिवः स्वयं त्वमेवासि विष्णुस्त्वं च प्रजापतिः आदित्या वसवो रुद्रा विश्वेदेवाः सपैतृ
तो: काः त्वयि तिष्ठंति सर्वेपि यतः कामफलप्रदः त्वत्प्रसादादिमं यज्ञं कर्तुमीहे जलोद्भव सान्निध्यं कुरु मे देव प्रसन्नो
भव सर्वदा ६ ततः षोडशमातृपूजनं ॐ भूर्भुवः स्वः षोडशमातृकाभ्यो नमः इहागच्छ इह तिष्ठ इत्यावाह्य
ॐ पाद्यं पादयोः अर्घं आचमनीयं स्नानं पुनराचमनीयं समर्पयामि आलकुलदेवता सह गौर्यादि षोडशमातृ
कामातृभ्यो नमः इदमनुलेपनं आलकुलदेवता सह गौर्यादि षोडशमातृकामातृभ्यो नमः इमे अक्षताः आलकुलदे
5 वता सह गौर्यादि षोडशमातृकामातृभ्यो नमः इमानि पुष्पाणि आलकुलदेवता सह गौर्यादि षोडशमातृकामातृभ्यो नमः
धूपं० दीपं० तांबूलं० कौसुम्भसूत्रं नैवेद्यमिदं आलकुलदेवता गौर्यादि षोडशमातृकामातृभ्यो नमः नैवेद्यान्ते पुनरा

यापनमः नैवेद्यमिदं ॐ कारायापनमः नैवेद्यान्ते पुनराचमनीयं ॐ कारायापनमः दक्षिणां ॐ कारायापनमः अथ प्रार्थना ॐकार
बिन्दुसंयुक्तं नित्यं ध्यायन्ति योगिनः कामदं मोक्षदं चैव ॐ कारायापनमो नमः अनेन कृतेन तत् ॐ कार पूजनेन सांगतास्तु
र्थं ताम्रं अर्के देवतं यथानाम्ने गोत्राय ब्राह्मणाय दक्षिणां तुभ्यमहं संप्रददे ततः सूर्यादिनवग्रहाणां पूजनं ॐ भूर्भुवः
स्वः सूर्यादिसर्वग्रह इहागच्छ इह तिष्ठ इदं आवाहनम् ॐ पाद्यं पादार्घं आचमनीयं स्नानं पुनराचमनीयं समर्प
यामि सूर्यादिनवग्रहेभ्यो नमः इदमनुलेपनं सूर्यादिनवग्रहेभ्यो नमः इमानि अक्षतानि सूर्यादिनवग्रहेभ्यो नमः
इमानि पुष्पाणि सूर्यादिनवग्रहेभ्यो नमः धूपं स० दीपं० स० ताम्बूलं स० नैवेद्यमिदं स० नैवेद्यान्ते पुनराचम
नीयं स० अथ प्रार्थना ब्रह्मामुरारिस्त्रिपुरान्तकारी भानुः शशी भूमिसुतो बुधश्च गुरुश्च शुक्रः शनि राहुके
तवः सर्वे ग्रहाः शान्तिकरा भवन्तु १ ॐ अनेन कृतेन सूर्यादिनवग्रहाणां प्रतिष्ठासांगतास्तु इदं हिरण्यम
ग्निदैवतं तन्न सोपस्कलितं ताम्रं अर्कदैवतं यथानामगोत्राय ब्राह्मणाय दक्षिणां तुभ्यमहं संप्रददे ततः क
लशपूजनं कुर्यात् ॐ भूर्भुवः स्वः वरुणकलशप्राप्तिदेवता इहागच्छ इह तिष्ठ इदं आवाहनं ॐ पाद्यं पादार्घं
आचमनीयं स्नानं पुनराचमनीयं समर्पयामि वरुणस्य कलशप्राप्तिदेवेभ्यो नमः इदमनुलेपनं वरुण
स्य कलशप्राप्तिदेवेभ्यो नमः इमे अक्षता कलशप्राप्तिदेवेभ्यो नमः इमानि पुष्पाणि वरुणस्य कलशप्राप्तिदेव

श्री

वरायकन्यार्थिने अमुकगोत्रायामुकप्रवरायामुकनाम्नीमिमां कन्यां सालंकारां परालंकारवर्जितां प्रजापतिदैव
तां पत्नीत्वेन तुभ्यमहं संप्रददे कुशयवजलान्यादाय दत्तात् हस्ते दद्यात् स्वस्तीति प्रतिवचनं ॐ द्यौस्त्वा ददातु।
पृथिवी त्वा प्रतिगृह्णातु इति वरः पठेत् ततः कन्यादानप्रतिष्ठासिद्ध्यर्थं दक्षिणां तुभ्यमहं संप्रददे हिरण्यम
ग्निदैवतं रजतं चन्द्रदैवतं गोमिथुनं रुद्रदैवतं महिषीं यमदैवतां अश्वं सूर्यदैवतं वरायतुभ्यमहं संप्र
ददे स्वस्तीति प्रतिवचनं ततः कोदात्कस्मा अदात् कामोदात् कामायादात् कामो दाता कामः प्रतिग्रहीता का
मैतत्ते इति वरः पठति ततः सायां गो गृहीत्वा ॐ यदेषि मनसा दूरं दिशोनु पवमानो वा हिरण्यवर्णो वै
कर्णः स त्वा मन्मनसां करोतु अमुको देवी प्रति पठन्ति क्षमतीति ततो वेद्यां दक्षिणस्यां दिशि वारि पूर्णं क
लशमिति स्थले मौनिनः पुरुषस्य स्कन्धे अभिषेकपर्यन्तं धारयेत् ततः आचमय परस्परं समीक्षेयातां।
ततः कन्याप्रदक्षिणानन्तरं पठेत् ॐ अघोरचक्षुरपतिघ्न्येधि शिवा पशुभ्यः सुमनाः सुवर्चाः वीरसूर्दे
वकामा स्योना शन्नो भव द्विपदे शं चतुष्पदे सोमः प्रथमो विविदे गन्धर्वो विविद उत्तरः तृतीयो अग्निष्टे पतिः।
तुरीयस्ते मनुष्यजाः सोमोऽददद्गन्धर्वाय गन्धर्वोऽददग्नये रयिं च पुत्रांश्चादादग्निर्मह्यमथो इमां सा नः पू
षा शिवतमामेरय सा न ऊरू उशती विहर यस्यामुशन्तः प्रहराम शेफं यस्यामु कामा बहवो निविष्ट्या इति॥

अत्रैवमोदिवं

कन्यादिः ष्टसदः पुरस्ताच्चिरपत्योपजामिसंस्थापयित्वेदं कृत्वा गोचरं ततोत्तरीयं ॐ यथा सा मा चा वायुः पृथिवी पयसा संदधाव ह
स्त्वीयपद्मो मम ग्रजा दधश्रो माशृति पतौ ततः वरकन्ययोर्हृदयालंभनं ततः कन्यावरयोः परस्परमभिमु
खीकरणं परस्परं समंजेयादृत्यनेन वरः पठति ॐ समंजंतु विश्वेदेवाः समापो हृदयानि नौ संमातरिश्वा
संधाता समुदेष्ट्री दधातु नौ अथ कन्याप्रदातृकर्तृकेन गंधादिभिः वरं कृत्वा कन्यादानं करोति ततो स
ताद्भूर्वोक्तं तत्फलं गृहीत्वा दायः पाणितले दक्षिणकरोपरि कन्यादक्षिणकरं निधाय इति पठेत् दाता
ॐ वरुणो राजा दुग्धमादित्यदेवतं नमो विष्णुः स्वेतक्षिप्त हस्तं पंविधिः अथ प्रयोगाः आशीः प
ठित्वा अमुकगोत्रस्यामुकप्रवरस्यामुकशर्मणः प्रपौत्राय पौत्राय पुत्राय इति वरपदे नाम गोत्रं त्रिरुच्चार्य अ
पौत्रि मुकगोत्रस्यामुकप्रवरस्यामुकनाम्नः प्रपौत्रीं पौत्रीं पुत्रीं इति कन्यापदे नामगोत्रं त्रिरुच्चार्य दद्यात् कन्यां
वरायेति त्रिवारः दाने चतुर्थी अमुकगोत्रस्य अमुकप्रवरस्यामुकशर्मणः प्रपौत्री पौत्री पुत्री
एवमेव वारत्रयमुच्चार्य ततो वाक्यं ॐ विष्णुर्विष्णुर्विष्णुः इति स्मृत्वा श्रीमद्भगवतः प्रजापतेर्दे वे
वर्तमानसंवत्सरे अमुकमासे अमुकपक्षे यथायोगवारलग्नमुहूर्ते करणान्वितायां ज्योतिषो
मातिरात्रयागजन्यफलतुल्यफलप्राप्तिकामः अमुकगोत्रायामुकप्रवरायामुकशर्मणे

श्री०
१

ता इदं ॥ अर्कः पलाशः खदिरो ह्यपामार्गोऽथ पिप्पलः । औदुंबरः शमी दूर्वा कुशाश्च समिधः क्रमात् ॐ सूर्या
य स्वाहा इदं सूर्याय ॐ चंद्रमसे स्वाहा इदं चंद्रमसे ॐ भौमाय स्वाहा इदं भौमाय ॐ बुधाय स्वाहा इदं बु
धाय ॐ बृहस्पतये स्वाहा इदं बृहस्पतये ॐ शुक्राय स्वाहा इदं शुक्राय ॐ शनैश्चराय स्वाहा इदं शनैश्चराय
ॐ राहवे स्वाहा इदं राहवे ॐ केतवे स्वाहा इदं केतवे ॐ उग्राय स्वाहा इदं उग्राय ॐ भीमाय स्वाहा इदं भीमाय
ॐ वरुणाय स्वाहा इदं वरुणाय ॐ सप्तकृतवे स्वाहा इदं सप्तकृतवे ॐ प्रजापतये स्वाहा ॥ ॐ त्वन्नोऽग्ने वरु
णस्य विद्वान् देवस्य हेडो अवयासिसीष्ठाः यजिष्ठो वह्नितमः शोशुचानो विश्वा द्वेषांसि प्रमुमुग्ध्यस्मत् स्वाहा
इदमग्निवरुणाभ्यां सत्वन्नोऽग्नेऽवमो भवोती नेदिष्ठो अस्या उषसो व्युष्टौ अवयक्ष्व नो वरुणं रराणो वीहि मृडीकं सु
हवो न एधि स्वाहा इदमग्निवरुणाभ्यां ॐ अयाश्चाग्नेस्यनभिशस्तिपाश्च सत्वमयाऽसि अया नो य
ज्ञं वहास्यया नो धेहि भेषजं स्वाहा इदमग्नये ॐ ये ते शतं वरुण ये सहस्रं यज्ञियाः पाशा वितता महांत
ः तेभिर्नो अद्य सवितोत विष्णुर्विश्वे मुंचंतु मरुतः स्वर्काः स्वाहा इदं विष्णवे विश्वेभ्यो देवेभ्यो मरु
द्भ्यः ॐ उदुत्तमं वरुणपाशमस्मदवाधमं विमध्यमं श्रथाय अथा वयमादित्य व्रते तवा

म.हतः

ॐ अग्निमीळे पुरोहितं यज्ञस्य देवमृत्विजं होतारं रत्नधातमं स्वाहा इदं ऋग्वेदाय ॐ इषे त्वोर्जे त्वा वायव स्थ दे
वो वः सविता प्रार्पयतु श्रेष्ठतमाय कर्मणः यजुर्वेदाय स्वाहा इदं यजुर्वेदाय अयनस्यामीढोवर्त्ते हं सातस्माकं
मध्वामागहि साहनुम हीभिस्तभिः स्वाहा इदं सामाय ॐ शन्नो देवीरभीष्टये आपो भवन्तु पीतये शंयोरभिस्रव
न्तु न अथर्वणाय स्वाहा इदं अथर्वणाय आप्यावदुदमस्माय दृह्य मार्गं प्रजापतिरनिमिवा अपद्मानस्य मे पति
रेच्यंता ध्यानज्ञातयेमम स्वाहा इदं मस्माय ॐ धस्मामंद्यं श्रो ध्रुवाऽस्मिन्नग्नेयितं स्यातं वरुविर्यमानस्य प्रसू
न्यामि स्वाहा इदं संस्मानाय ॐ अग्नि आ नाहितेषेग्र हणो हवितो वेनि होताप रत्नवरसु स्वाहा इदं मग्नि आवा धा
हिये इति सप्त ॥ ॐ बृहस्पतेऽस्ति विश्वमिति प्रथमं सूक्तम् विश्वमतः अश्वोदेन आचासतु वंत्यादुपमास्याविश्व
स्वा आग्नस्य लस्यपातिनमस्तस्य विश्वेव स्वाहा इदं ब्रह्मणे ॐ विश्नो ररात मासि विश्नो प्रानप ने स्पो विश्नो
स्युवरसि विश्नो ध्रुवमसि विश्नो मसि विश्नवे त्वा स्वाहा ॐ नमो संभवाय च मयोभवाय च नमो शंकराय च मे
स्कराय च नमः शिवाय च शिवतराय च नमः इदं संभवे लक्ष्म्यै स्वाहा इदं लक्ष्म्यै सरस्वत्यै स्वाहा इदं सरस्वत्यै ॐ भूर्भैवा

८ इतिचरुणं ॐ षट्कर्माभवंत्याचार्य ऋत्सुजे आयो सराजाश्री पंच्लाल कदुमि श्रुति संवत्सरांते अहाश्रीमाताराम
मंत्रिणांनस्य दुर्दुनायदले मंत्रिणाननस्य दुर्दुनाथदले दं चर्तेचरुस्यामाराजा लनेषिनं अर्दमर्धे ब्रह्मा दत्तं नं
यमंडले सेव्या तत्र वह्न्याह सेषोडशाहुतय विमिते मंडपे विधाय तदहिणादिशि प्रतिमां दिशि श्रीमात्रीय मंडपसं
लग्न कुल सामे गुरु केतु शोभा शामंडले पाहुहि देवतांस्थापि दिशो जामात्वचतुरस्त्र परिमित सिकतादिवेदिकां तत्र ।
षट्केशाखाकायांदिरहितां शून्यवेणनिर्मितां वेदिं चकार येन विवाह दिने कृत नित्यक्रियेण जामाता त्रिमिश्रोत ।
रपूजां एवं कुमारी मुदये कर्तव्यं कन्यापिता शुचिस्नातः शुक्लांबरधरः कृतनित्यक्रियो मातृपूजाम्युदयिके कृ
त्वा तस्मिन् वेलायां मंडपे प्रत्यङ्मुखः प्राङ्मुखं वरं मूर्द्ध जानु संबोध्य ॐ षट्कर्माभवंत्याचार्य ऋत्विगस्तुवा ॥
यो राजाधिपत्ताल कद्धति प्रवेशे संवत्सरान्ते हस्तग्रहणं लिंग स्थासनमहार्ह ॥ ॥श्री॰

ॐ अथ वाराह्याउपानहाउपमुच्यते अग्नेर्ह वै देवा घृतकुंभं प्रवेशयांचक्रुस्ततो वाराहः संबभूव तस्माद्वाराहो मे।
द्रो घृतादि सं ह संबभूव तस्माद्वाराहे गावः संजानते स्वमेवैतद्रसमभिसंजानन्ते तत्पशूनामेवैतद्रसे प्रति
तिष्ठति तस्माद्वाराह्याउपानहाउपमुच्यते १ अथ वाराहं वितनिं सुन्वासीदित्याधिहि याज्ञदत्तो हि न्यास
प्रादेशमात्रीं तासु बपतस्माद्वाराह्याउपानहाउपमुच्यते २ अथ वरं वृणीते वरं वरं ह वै देवा लस्य ग्रहस्य हे
मंत्रं संति तस्मादेव वरं श्रेयसमर्थयंति द्वितीयेन इमं ग्रहं जुवहेति तस्मात्तद्वरं वृणीते अथ वरं वृणीते पत्नं हवैकं च स
मानो वृणीते वरं वृणीते सोऽस्मै समृध्यते तस्मात्तद्वरं वृणीते सम्राजं गामं गोतमो यत्र प्रमाणस्य जैवलेरा ज्ञातस्मा
आसन महत्यौदकेन तस्य पाववकारस्थायास्मा एवं चकार स होवाच वरं भवति गोतम यावदप्यक्ष स होवाच प्रति ज्ञायते
नये षवरो जातिकुमारस्यां तेवाच मम खिलात्वान्मे ब्रूहीति स होवाच दैवेषु वै गोतम संभूरेषु प्रतिज्ञायते हाल
हिरण्यपस्यांतं गोस्मानो दासीनां परीवाणां परिध्यानानां मनो मसान्नव होरजं तस्मात्पर्यंतस्माद्भवध्यास्मो
८ भूति स वै गोतम तीर्थेनेच्छासा इत्युपेम्यहं भवंतमिति वाचा ह स्मैव पूर्व उपयन्ति स होपायनकीर्त्योउवाच प
परमेपामाषितापूर्वेषांचमानेसंक्रमणा इदं मर्धमंगात्तिस्मो स्मै विद्वरस्थायच वावांश्रु वचनेन कृत्वा
अहं मे प्रतिगृह्णं देवेषु स्वप्रसादेन वाच वाचा सरावच इति वाचार्थेनं॥ ॥ अथ विविवाहः तत्रौ कन्या हस्तेन वा